

„Üks olemine”

18.-21. juuli 2013

HIIU FOLGI LEHT

Pühendatud kultuuripärandi aastale

Armas pärimuskultuurisõber!

Käes on suvi ja Hiiumaal saab toimuma järjekordne folkmuusika festival, sedapuhku juba üheksas. Hiiumaa Pärimusmuusikafestival alustas aastal 2005 ühepäevase festivalina ning on nüüdseks laienenud üle kogu Hiiumaa. Hea meel on, et Hiiu Folk on jõudnud igasse Hiiumaa valda ja linna ning omavalitsuste suhtumine on toetav ja koostööaldis. Aastatega on festivalile juurde tulnud nii rahvast kui ka tegevusi. Lisaks kontsertidele saab osaleda õpitubades ja loodusmatkadel ning väiksematele külastajatele leidub tegevust lastepesades. Olen tänulik kõigile, kes nende aastate jooksul, mil festival on toimunud, nõu või jõuga kaasa on aidanud. Aitäh toetajatele ning lähedastele. Aitäh inimestele, kes pole pidanud paljaks tulla kodust välja ja oma kohalolekuga väljendada toetust festivalile ja korraldajatele. Oleme südamest tänulikud, sest ilma teieta poleks seda festivali. Ja loomulikult suur aitäh suurepärasele meeskonnale, kellega koos mul seda festivali võimalik teha on. Lisaks tänan Enn Kunilat, kes on andnud suure panuse selleks, et festival saaks pidevalt edasi areneda, professionaalsemaks ja laiahaardelisemaks.

IX Hiiumaa Pärimusmuusikafestival ootab teid kõiki!

Kummardusega,
Astrid

Päikeselisi avastusretki Hiiu Folgile

Joonas Lepna on tänaseks Eestist eemal olnud peaaegu neli aastat. Juurtelt päris oma hiidlane, keda eriti noored pikisilmi folgile ootavad. Veidi nagu vanemat venda, kes linnas koolitarkust nõutanud ja nüüd koju käima tuleb. Kas on natuke ärev tunne ka?

Viimaste aastate jooksul pole ma Hiiumaaga eriti kontaktis olnud, aga üks muidugi mind teatakse, ja kui nüüd järsku festivali nimekirjas vilksatan, äratav see ehk huvi – et oh, pole ammu Joonast kuulnud näinud. Muidugi on põnev nii minul kui ka mu sõpradel ja loodetavasti kõigil, kes Hiiu Folgile tulevad.

Elad-töötad Rootsis. Mida sa sääls teed ja kas jätkad rahvamuusika tegemist ka kaugel olles?

Eks see ole niisugune passiivne seiklustung, mis mind on lükanud ning tõuganud, sinna ja tänna. Juhuse läbi sattusin ka Rootsimaale. Ja kuna kõik kummaliselt kaunid ja põnevad hetked justkui isenesest mu teele satuvad, siis ei jää mul muud üle, kui nendega lihtsalt kaasa minna. Nii ma siis elutsen praegu siin omamoodi imelises külakeses Skattungbys, Dalarnas Rootsimaa keskel. Ja just selliste imeliste juhuste läbi olen leidnud ka töökoha, millest ma polnud osanud unistadagi – vaskpuhkpillide õpetaja Mora muusikakoolis. Eks see ole ikka nii nagu mu hää sõber Avo naljaga ütleb, et need, kes muusikuteks ei kõlba, saavad õpetajateks, ja need, kes õpetajateks ei kõlba, saavad direktoriteks. Muidugi ei ole see õpetajaks olemine minu jaoks peamine, tegelen ka foto, keraamika ja muude kunstivormidega ning harin põldu. Eks ma siis üritan vahel ka muusik olla, mängin kord üht, kord teist pilli, kord ühe, kord teise muusikuga. Kuna siin külas neid veel jätkub, siis on see tore. Minu jaoks on rahvamuusika tegelikult üsna kaugel ja lai mõiste olnud. Olen ikka rohkem jazzi suunas proovinud liikuda. Nüüd, siin Rootsis, olen aga seda ürgset ja müstilist rahvamuusikamaailma uuesti avastama hakanud. Olen saanud natuke mekkida nii rootsi kui iiri rahvamuusikat, lugusid Kanadast, Šoti- ja Baskimaalt ning mujaltki. Ja üha põnevamaks läheb.

Millega seekord Hiiu folgi rahvast rõõmustad? Kas on mõni üllatus varuks?

Rõõmustan sellega, et võtan endaga kaasa head sõbrad, kellega koos saame folgirahvale loodetavasti mõnusa ja mitmekesise muusika-lamuse anda. Eks üllatus peaks ikka üllatuseks jääma... poleks ju sobilik enne kõike välja lobiseda.

Kas mõnikord kodusaare igatsus ka kaugel olles päale tuleb?

Eks vahel ikka, on ju pea terve elu Hiiumaal elatud. Hää on see, et saab minna ja taas tulla. Aga mõnikord kisub küll mõtetes Hiiumaale. Kui mägede vahtimisest küllalt saab, siis mõlguvad meeles rannad ja meri.

Kas kaugel olles näed Eestit, Hiiumaad ja oma varasemat muusikat-egemist kuidagi teise pilguga?

Eestist kaugel olles tundub, et kõik probleemsed asjad, uudised ja intriigid jäävad tähelepanuta. See, mida ma kuskilt loen või kuulen, on enamasti positiivne. Mul pole aega negatiivsetesse asjadesse süveneda. Seega on vahel üllatavalt tore kuulda, et Eestis on nii palju häid inimesi ja maailmatasemel muusikuid, kellest ma varem kuulnudki pole.

Tajun, et mu pilt maailmast ja eelkõige muusikamaailmast on avaramaks muutunud. Ometi on see kõik vaid pisike kukebe suures meres. Maailmas on ju niivõrd palju erinevaid kultuure ja muusikat, et seda ei jõua oma eluaja jooksul keegi läbi kuulata ja tunnetada. Ja see ehk ongi ainult hea, et meil on alati midagi uut ja huvitavat avastada. Sellest on suur rõõm, et me saame seda jagada. Ja mul on hea meel, et meil on Hiiu Folk, kus oma suuri ja väikeseid avastusretki teha.

Kas saaksid öelda omapoolse tervituse folgilistele?

Mõnusaid avastusretki muusikast pakataval suvisel Hiiumaal!
Ja kohtumiseni! Päikest!

Küsis Meeli Hunt

Joonas Lepna kurgipuhuja. Allikas: Erakogu

HIIU FOLGI MITU NÄGU

Mõnusad elamused alkoholivabas õhkkonnas

Folgifestival toimub juba üheksandat korda ja alates 2007. aastast on mitmepäevane festival saadetud mööda ilma alkoholita. See on üks olulisematest väärtustest, mida Hiiu Folk endaga kannab: hea olemine tekib toredate inimeste, põnevate tegevuste ja hea muusika saatel, alkohol sellesse kooslusesse lisaväärtust ei anna.

Tänu järjepideva avaliku eeskuju näitamisele nimetas 2009. aastal Eesti Karskusliit Hiiu Folgi Aasta Tegijaks.

Puhas, maitsev ja kvaliteetne toit

Hiiu Folk 2010, maitsev suutäis
Autor: Laur Meldorf

Hiiu Folgi meeskond peab oluliseks, et lisaks suurepärasele muusikalisele elamusele saaksid festivaliküllastajad ka isuäratava ja tervisliku köhutäie osaliseks. Samuti väärtustame Hiiumaa oma toitlustajaid, sest nii aitame kaasa kohaliku toidukultuuri säilimisele, mis moodustab ühe osa Hiiumaa kultuuripärandist.

Sel aastal pakuvad kehakinnitust Vetsi Tall (maitsev talutoit), Luige Baar (grill-liha ja -kala), Soera Talumuuseum (laste lemmikud pannkoogid), Sõru Kõrts (suur valik kohalikest toorainest), MTÜ Kuulikodu (taimetoit), MTÜ Baabad Kärkla Villalaos (kodused pirukad), Ideepuu (südamega küpsetatud ja vaaritatud toidud hiiu juurtega neidudelt), OÜ Niitlind (kodune kali), OÜ Hiiu Rand (kalatelk) ja OÜ Balbiino (jäätis).

Käsi ja loovat meelt saab rakendada töötubades

Pildi allkiri: Hiiu Folk 2007, pilli-töötuba
Autor: Hanno Luukas

Hiiu Folgiga käivad kokku töötoad, kus folgilised saavad millelegi ise käed külge lüüa ja lõbusas seltskonnas uusi oskusi omandada. Nagu kõigi muude festivalitegevustega, püüame ka töötubadega sel aastal rohkematesse Hiiumaa piirkondadesse laiendada. Töötubades saab tutvuda paljude tegevustega: toortoidu valmistamine, trükipakkudega trükkimine, pulmatuttide valmistamine, ravimtaimede tundmaõppimine, taaskasutuse põhimõttel meisterdamine, halulaeva ehitamine, klaasi lõikamine ja veel palju muud põnevat – vali aga oma lemmik ja tule proovi ära õppida!

Hetked looduses ja loodusega

Hiiu Folk 2012, loodusmatk Tiit Leitoga
Autor: Tõnis Aljas

Igal aastal toimuvad folgifestivalil erilised loodusmatkad, mille raames on võimalus lähemalt tutvuda mõne Hiiumaa kauni paigaga. Sel aastal on reedesel päeval inimestel eksklusiivne võimalus külastada Saarnaki laidu, kuhu viib ja kust toob paat loksuvate lainete saatel. Laupäeva hommikul toimub Tiit Leito juhtimisel matk läbi Hiiumaa südame marsruudil Nõmba-Kaibaldi. Laupäeva õhtul on võimalus osa saada öö-elamusmatkast Kõpu poolsaarel Kalana metsaradadel. Öine rännak annab ideaalse võimaluse paariks tunniks poolsaare loodusega ühte sulada ja põneva kogemuse võrra rikkamaks saada. Lisaks toimub veel mitu lühemat rännakut nii jalgsi kui ka ratastel Hiiumaa looduskaunites paikades.

Hoiame keskkonda enda ümber

Aasta-aastalt astub festival sammu võrra edasi keskkonnasäästlikkuse ja -sõbralikkuse poole – seda nii festivali korraldamisel kui ka laiema teavitustöö tegemisel. Sel aastal toimuvad folgi eel, 15.–17. juulil, Kärkla Villalaos keskkonnaõhtud, mida korraldatakse koostöös Keskkonnaametiga. Keskkonnaõhtutel saab nautida temaatiliste loengute ja kauni muusika sümbioosi: näiteks, Peep Männil teeb käesoleva hundiasta puhul juttu huntidest ning head muusikat pakub teiste esinejate hulgas koosseis Kokkukukkumine – Jaak Johanson, Ain Agan, Mai Agan, Krista Citra Joonas.

Lisaks tegi Hiiu Folk käesoleval aastal koostööd Teeme Äraga: kõigil tublidel talgulistel oli võimalus soetada endale erihinnaga festivalipass.

Lastepesad pere pisematele

Hiiu Folk – lastesõbralik festival
Allikas: Hiiu Folgi erakogu

Kõiki lapsi ootame lastepesadesse, mille ukseid on valla igal festivalipäeval ja igas kontserdipaigas (v.a öö-kontsertidel Kalana Hõbekala kohvikus, Mänspäe ja Kassari kabelis).

Lastepesades saab kuulata muinasjutte ja neid ise pajatada, joonistada pilte Hiiu Folgist ja kõigest muust, millest pliiats paberile joont tahab jätta, saab meisterdada, saab mängida ja saab lasta imelistel näomaalingutel end hoopis teistsuguseks võluda. Lastepesa on väikesele folgilisele kahtlemata lõbus ja põnev paik, kus aega veeta.

Festival katab kogu Hiiumaa

2005. aastal alustas Hiiu Folk ühepäevase festivalina Kassari kiigeplatsil, 2013. aastal on festivali tegevused hõlmanud kogu saare: kokku on peaaegu 30 kontserdipaika ja üle 200 esineja ehk üle 40 muusikalise kollektiivi. Festivali järjepideva laienemise eesmärk on jõuda aina rohkemate huvilisteni, pidades silmas nii hiidlast, kel oleks võimalik oma kodukohas kaunist muusikast ja teistest folgitegevustest osa saada, kui ka suvel Hiiumaa eri paigus puhkavaid väljast tulnud folgisõpru.

Kaunis lõppakord kirikutepäevaga

Traditsiooniks on saanud, et festivali viimasel päeval on folgilistel võimalus nautida kauneid kontserte Hiiumaa kirikutes. Tänavu toimuvad folgikontserdid Käina kiriku varemetes; Kuriste, Emmaste, Kärkla, Pühalepa ja Reigi kirikus; Mänspäe ja Kassari kabelis. Juba traditsiooniliselt tulevad meile kirikute päeval külla Henry Laks ja Robirohi, täiesti uue tulijana Hiiu Folgi kavas astub aga üles näiteks Helin-Mari Arder koos sõpradega.

INTERVJUU VIRVE KÖSTRIGA: „Kõikse parem tunne on, kui rahvas sind armastab”

Saame Kihnu Virvega jutule pärast seda, kui ta on Pärnu SPA-s läbinud põhjalikud vee- ja nõelravi protseduurid. Virve on rõõmus ja vahetu nagu ikka. Räägime temaga Hiiumaast, laulmisest ja elust üldse.

Mis on see imerohi, mis teid nii erksa ja säravana hoiab, et lubab langevarjuhüppeid teha, Pärnus SPA-s mõnuleda, folgil noortega võidu laulda ja muid tükke teha? Kust need vigurid ülepea pähe tulevad?

See asi tuleb kõik äkitselt. Paugupealt. Pauk läheb lahti ja siis teistest otsast tuleb pauk juba päris tegemisena välja. Langevarjuhüpe oli paugust. Käisivad seal Kihnu kohal... no tuli minna. Pärast oli rääkimist, et kuidas see alla tulemine oli ja igaühel olid omad muljed. Kui on hea asi, siis ei saa muidu, tuleb ära teha... Kui surm tuleb, siis võib mitte enam teha ja midagi pole... Aga seal all oli veel suurem nali. Audru poisid olid kohal pasunakooriga ja puhusivad ja šampanja oli. Kõik see oli nii ootamatu. See Audru poiste pasunamäng... oli ilus.

SPA-s ravil käimine oli ammu plaan – hea ja mõnus, hästi ravib. Aga see jääb viimaseks – rohkem ei tule. Tütrel külas olles käin niisama sulistamas, see meeldib väga. Tead, vanadele kontidele on hää. Veest saab nii palju... Mis teeb kala ilma veeta!?

Hiiu Folgil on see teie teistkordne esinemine. Kas Hiiumaa rahvas on kuidagi teistmoodi kuulaja kui mandri oma?

Tead, mis ma sulle ütlen – saare rahvas on üldse teistsugune rahvas. Ta elab teistmoodi, loodus on teistmoodi. Saarel on kõik teistmoodi... Inimesed on lahtisemad. See on vist sellest, et tuul puhub ja laulutab ja sätib kõik sedaviisi.

Kas Hiiu folgi esinemiskavasse tuleb mingi eriline valik laule või on need ikka vanad armsad lood?

Ikka needsamad laulud, aga uusi võtame ka kampa. Las jääb väike üllatus teile.

Kas on mõni laul, millela ükski esinemine ei möödu?

Kuuled sa, on küll. Vesiroosid ja Merepidu peavad iga kord tulema. Aga mul endal on mitu laulu südame lähedal, ei ole nii, et üksainus.

Kas esinemine vahel ära ei tüüta?

Pole aru saanud. Nii kaua kui on mindud ja minna saab, pole sellist asja

Kihnu Virve koos tütart Rainaga Hiiu Folgil 2006. aastal
Pildi autor: Hanno Luukas

olnud. Olen veel mõned lood teinud. Kõikse hullem, kui ei tee või ei oska laulu teha.

Miks rahvas teid nii väga armastab?

See on üldse kõikse parem tunne, kui rahvas sind armastab. Nad tõusevad püsti kui me esinema läheme. Meile on laulmine suur rõõm. Oleme ilma rahata mänginud, esinemise eest pole raha võtnud (tütar hõikab kõrvaltoast – see on heategevus, ütle talle!). Heategevus. Me pole inimesi nõõrinud ja sellepärast ta meid hindab ja väga armastab. Muidugi ei pea omast taskust kinni maksma sõitu, peab ots-otsaga kokku saama, aga me pole raharöövlid.

Kas tahate Hiiu folgi rahvale midagi lõpetuseks öelda?

Hiiumaale laulma tuleme viiekesi. Tore, et meid oodatakse. Palju tervist teile kõigile ja kõike-kõike hääd.

Olavi Kõrre: tore on koos olnud muusikat teha

Üdini rahvamuusikamees ja Kihnu Virve taas-„maaletooja” Olavi Kõrre meenutab nende esmakohutust. Kord viis kontserttuur teda Kihnusse ja sääl tekkis mõte, kui läheks vaataks, kas rahvalaulik kodu. Oli küll ja võttis jutule. Istusid Virve vana maja ees, Olavi lävepakul ja Virve lastekiiges, ning rääkisid ilmaasjust. Jutt lõppes sellega, et peagi ilmus kaksikkplaat, ühel Olavi ja teisel Virve lood. Koostöö jätkus suurema koosseisuga (kuhu kuulus ka Astrid Nõlvak, Hiiu Folgi peakorraldaja) tiirutades üle Eesti. Kihnlaste nimekonkurss ristas nad – Elfriide ja Massakad (Virve pärisnimi on Elfriide). 2003. aastal suundus Olavi Islandile muusikaõpetajaks, aga hing ei saanud rahu. Eestisse naasnuna utsitas ta Virvet ja 2007. aastal valmis ülimenukas plaat „Süda on nooruse värav”. Ka sellega tuuritati ringi. Paraku lõppes kõik rahalise fiaskoga – manager jättis osalejad pika ninaga. „Loodan, et see mees saab omad vitsad. Tema nimi on Urmas. Virve on ta isegi ühe oma laulu sisse pannud,” on Olavi napolisõnaline. „Virve on oma elu targalt pere ja muusika vahel jaganud,” mõtiskleb ta. „Muusikalist haridust tal pole, kõik on loodusest antud. Laulud on tal omas peas ja kui mõni viisijupp vahel kordub, pole see oluline. Sõnadki tulevad sellest, mis silma jääb ja need on kenasti vihikutesse üles tähendatud. Vaatab sõnu ja viis tuleb kõvakettalt peast juurde. Selline vägev naine on. Pole ta kordagi virisenud ega halanud. Kui ta veel kord peaks tahtma koos esineda – siis olen rõõmuga nõus. Tore on koos olnud muusikat teha.”

Astrid Nõlvak: Virves on palju elurõõmu!

Mina tutvusin Virvega Olavi Kõrre kaudu, kes kutsus mind kampa Eesti rahvamuusikat mängima ja Virve laule laulma. Aasta oli siis 2001 ja õppisin sel ajal Viljandi Kultuurikolledži viimasel kursusel. Kohe, kui Virvega kohtusime, saime väga hea klapi, sest oleme mõlemad avatud inimesed ja Virve on selline siiras ja ehe ning temas on palju elurõõmu. Hästi tore aeg oli, kui neljakesti mööda Eestit tuuritasime – Virve, mina, Olavi ja Aivar Teppo. Rõõmu oli palju ja oi, kui palju sai lauldud – nii bussis, autos kui kontsertidel. Mina ikka imestasin, kuidas Virve nii eakana nii palju jaksab ja nii vähe magab ja Virve ikka ütleb: „Mis siin magada, kui sunnud olen, siis aega magada küll.” Virve on vägev naine ja hea meel on, et eluraskused pole teda murdnud ja ta pole muutunud kibestunuks, vaid ikka lauluga edasi läinud. Eks see kindlasti aitab ka, et ta saab oma mured ja raskused laulu sisse panna. Kuigi me Virvega enam tihti ei kohtu, olen tänulik selle ühise aja eest ja mälestused on toredad ning kallid. Kirjutasin ka Virvele aastaid tagasi sünnipäevaloo tema elust ja lauludest inspireeritult, mille refrään kõlab nii: „Palju õnne Sul’, tormide tütar, palju õnne Sul’, merede neid, kui ka elu meid kaugele kannab, ei iial me unusta Sind...”. Ja nii ongi. Soovin Virvele, et ta oma elurõõmu ei kaotaks ning et tal ikka jaksu oleks meiega oma ilusaid laule jagada. Ootan väga tema esinemist koos pereansambliga Hiiu Folgil.

Küsis Meeli Hunt

RMK
http://loodusegakoos.ee/kuhuminna/voimaluste-otsing

majutus
http://www.hiiumaa.ee/turism-majutus/

Hiiumaa Turismiinfokeskus Kärđlas
462 2232

Kalana Kõpu

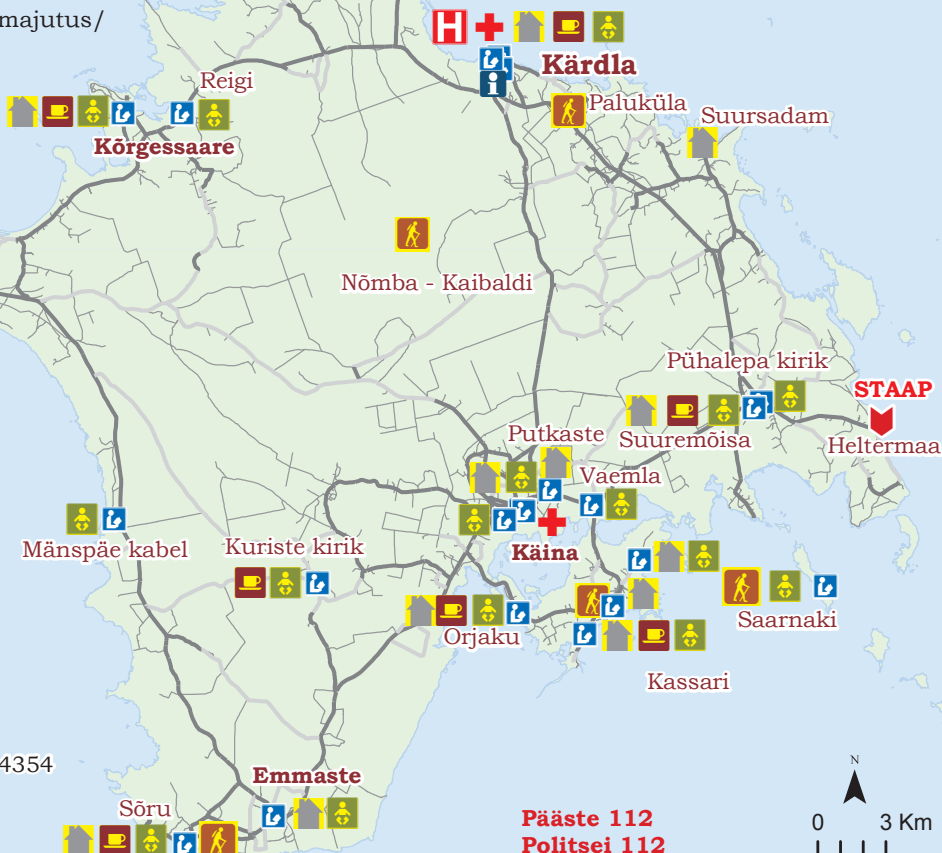
	Kontsert		Haigla
	Toitlustus		Apteek
	Lastepesa		
	Töötuba		
	Matk		

Autorent
Kärđla- Jaanus Jesmin, 511 2225
Kõrgessaare- OÜ Soikka, 469 3504
Pühalepa- Salinõmme puhkekeskus, 469 4354

Taksoteenus
Kärđla- Jaanus Jesmin, 511 2225

Sadamainfo ja laevagraafikud 14204
www.tuulelaevad.ee

Pääste 112
Politsei 112

Festivalikülalise meelespea!

- Austan ennast ja teisi.
- Arvestan festivalikaaslastega enda ümber.
- Ei tarbi festivalialal alkoholi ning viibin kaines olekus.
- Lemmikloomad jätan festivali ajaks koju.
- Olen tegudes keskkonnasõbralik ja ei jäta endast maha prügi.
- Kui ilma suitsuta päeva vastu ei pea, siis suitsetan festivalialal selleks ettenähtud kohas.

HIIDLASE
SOODUSKUPONG

Selle kupongi ettenäitamisel saad osta festivali ajal koha peal ühe folgipassi soodushinnaga 30 eurot.

HIIU NALI :)

- Ettekandja tõi „Rannapaargus“ Tubala naisele suure koogi ja küsis: „Kas lõikan kuueks või kaheksaks tükkiks?“ „Palun kuueks tükkiks. Kardan, et ma kaheksat tükki küll ära äi süü.“
- Käina kooli vanatüdrukust õpetaja võtab emakeele tunnis grammatilisi aegu. „Ma abiellun järgmisel nädalal. Mis aeg see on?“ „Viimane aeg, õpetaja,“ ütles klass kooris.
- „Kes teist kõige paremini ema sõna kuuleb?“ küsitakse lastelt. „Eks ikka isa!“ vastanud lapsed kooris.
- Kord küsitud Kärđla mehe käest: „Suvi on käes, kus sa siis oma tänavuse puhkuse tahad mööda saata?“

„Sõidan lõunasse.“ „Või et kohe Musta mere äärde?“ – „Ei, Kassaris!“

- Kord oli üks vanaema oma kätt tugevalt vigastanud ja ta viidi Kärđla haigla sidumistuppa haava õmblemiseks. Kui seal arst Paroll ja õde Laine endile maskid ette sidusid, puhkes mutike naerma. „Mis asja te sii nüüd peaks jändama, ma ju tunne teid niikuinii ee!“
- Ambaart räägib patsiendile: „Pole vaja suud nii pärani aeda.“ „A tei jo ütleste, et peate senna peegli ja muud instrumentid pistma.“ „Jah, seda küll, a ma ise jeen välja.“

FESTIVALI PROGRAMMI JA PILETIINFO LEIAD SIIT:

www.hiiofolk.ee

VÄLJAANDJA:

MTÜ Hiiumaa Kultuuri Selts

TRÜKIKODA: Rebellis

TOIMETAJAD:

Liisa Otsak ja Astrid Nõlvak

INTERVJUEERIJ: Meeli Hunt

KUJUNDAJA: Jaana Kukk, Kristjan Allik

FOTOD: Hiio Folgi fotokogu, asjaosaliste erakogud

KAARDI KOOSTAJA: Urve Pill

